

**VLADA REPUBLIKE SRBIJE,
MINISTARSTVO ZA PRIVREDU I PRIVATIZACIJU.**

Zakon o stranim ulaganjima

Strana lica mogu, radi obavljanja delatnosti u Saveznoj Republici Jugoslaviji, pod uslovima uzajamnosti, ulagati sredstva u preduzeća i druge oblike organizovanja za obavljanje delatnosti ili usluga ...

- Osnovne odredbe
- Oblici stranih ulaganja
- Prava stranog lica i njihova zaštita
- Podsticaj stranih ulaganja
- Ugovori i drugi akti o stranim ulaganjima (koncesije stranim licima)
- Odobrovanje, prijavljivanje i registracija stranih ulaganja i koncesija

Zakon je objavljen u
"Službenom listu SRJ", br. 79/94 i 29/96.

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Strana lica mogu, radi obavljanja delatnosti u Saveznoj Republici Jugoslaviji (u daljem tekstu: Jugoslavija), pod uslovima uzajamnosti, ulagati sredstva u preduzeća i druge oblike organizovanja za obavljanje delatnosti ili usluga (u daljem tekstu: preduzeća) i osnivati preduzeća u skladu sa ovim zakonom i drugim saveznim zakonima, kao i dobijati dozvolu (u daljem tekstu: koncesija) za korišćenje prirodnog bogatstva, dobra u opštoj upotrebi ili za obavljanje delatnosti od opšteg interesa.

Član 2.

Strano lice, u smislu ovog zakona, jeste strano pravno lice sa sedištem u inostranstvu, strano fizičko lice, jugoslovenski državljanin sa prebivalištem, odnosno boravištem u inostranstvu dužim od godinu dana, preduzeće u kome je učešće stranog kapitala veće od 51% i preduzeće koje je strano lice osnovalo u Jugoslaviji.

Član 3.

Ulog stranog lica može biti u devizama, stvarima, uslugama, imovinskim pravima, hartijama od vrednosti i dinarima koji se, po propisima o deviznom poslovanju, mogu transferisati u inostranstvo.

Strano lice može uložiti i dinare stečene otkupom i konverzijom obaveza (potraživanja) po određenim inostranim kreditima, odnosno konvertovani spoljni dug u skladu sa saveznim zakonom.

Ulog domaćeg lica može biti u dinarima, devizama, stvarima, uslugama, imovinskim pravima i hartijama od vrednosti.

Stvari, usluge i prava iz st. 1. i 3. ovog člana moraju se izraziti novčano.

Član 4.

Visina stranog uloga određuje se ugovorom o ulaganju ili ugovorom, odnosno odlukom o osnivanju ili drugim aktom u skladu sa saveznim zakonom.

II. OBLICI STRANIH ULAGANJA

Član 5.

Strano lice može, samo ili sa drugim stranim, odnosno domaćim licem:

- 1) osnovati preduzeće, ili
- 2) ulagati sredstva u preduzeće.

Strano pravno lice može u Jugoslaviji osnovati deo svog preduzeća (filijalu), koji ima svojstvo pravnog lica i posluje po jugoslovenskim propisima.

Način osnivanja i rada dela stranog preduzeća (filijale) propisuje Savezna vlada.

Strano lice može kupiti preduzeće, odnosno njegov deo ili akcije preduzeća u skladu sa zakonom.

Član 6.

Strano lice može na teritoriji Jugoslavije osnovati preduzeće i ulagati u preduzeće, na način i pod uslovima pod kojima domaća lica mogu osnovati preduzeća, odnosno ulagati sredstva u preduzeća, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

Član 7.

Strano lice ne može, s ili sa drugim stranim licem, osnovati preduzeće u Jugoslaviji u oblasti proizvodnje i prometa oružja, javnog informisanja, sistema veza (telekomunikacioni objekti međunarodnog i magistralnog značaja, mreže sa integrisanim uslugama i satelitske telekomunikacije) ako se time narušava jedinstvo sistema, niti na području koje je prema odredbama saveznog zakona, određeno kao zabranjena zona.

Član 8.

U oblastima, odnosno delatnostima iz člana 7. ovog zakona strano lice može osnovati preduzeće sa domaćim licem, odnosno ulagati sredstva u preduzeće.

U slučaju iz stava 1. ovog člana strano lice ne može steći pravo većinskog učešća u upravljanju preduzećem.

Član 10.

Osnivanje i ulaganje u organizacije za osiguranje, banke i druge finansijske organizacije i slobodne zone vrše se u skladu sa saveznim zakonom kojim se uređuje njihovo osnivanje, odnosno njihov pravni položaj.

III. PRAVA STRANOG LICA I NJIHOVA ZAŠTITA

Član 11.

Strano lice po osnovu ulaganja ima pravo:

- 1) da upravlja, odnosno učestvuje u upravljanju preduzećem;
- 2) da prenese prava i obaveze iz ugovora o ulaganju ili ugovora, odnosno odluke o osnivanju na druga strana ili domaća lica;
- 3) da učestvuje u dobiti po osnovu uložених sredstava i da slobodno transferiše i reinvestira tu dobit;
- 4) na povraćaj pojedinih uložених stvari, saglasno ugovoru o ulaganju ili ugovoru, odnosno odluci o osnivanju;
- 5) na povraćaj uloga, odnosno ostatka sredstava koja su uložena u preduzeće u slučaju raskida ugovora, odnosno isteka ugovora o ulaganju ili ugovora, odnosno odluke o osnivanju ili prestanka rada tog preduzeća;
- 6) na udeo u neto-imovini i povraćaj udela, odnosno imovine po prestanku rada preduzeća ako je sredstva uložilo u osnivanje tog preduzeća;
- 7) druga prava predviđena ovim i drugim zakonom.

Strano lice, u skladu sa ugovorom o ulaganju ili ugovorom, odnosno odlukom o osnivanju, ima pravo uvida u poslovne knjige i tekuće poslovanje preduzeća u koje je uložilo sredstva, kao i pravo da samo ili preko ovlašćenog predstavnika vrši reviziju periodičnog i godišnjeg obračuna.

Član 12.

Ako se posle odobrenja, odnosno registracije ugovora o ulaganju izmeni zakon na osnovu koga je ugovor zaključen, na odnose utvrđene tim ugovorom primenjuju se odredbe ugovora, odnosno statuta i zakona koji je važio na dan odobrenja, odnosno registracije ugovora ako je to za ulagača povoljnije ili ako ulagači određena pitanja sporazumno ne urede u skladu sa izmenjenim odredbama zakona.

IV. PODSTICAJ STRANIH ULAGANJA**Član 13.**

Uvoz opreme, drugih osnovnih sredstava i materijala za izgradnju objekta, koji predstavljaju ulog stranog lica ili povećanje tih uloga, na osnovu ugovora o ulaganju ili ugovora, odnosno odluke o osnivanju, slobodan je.

Član 14.

Uvoz nove opreme po osnovu uloga stranog lica, osim putničkih motornih vozila i automata za zabavu i igre na sreću oslobođen je od plaćanja carina i drugih uvoznih dažbina.

Pravo iz stava 1. ovog člana može se koristiti u skladu sa utvrđenom dinamikom ulaganja, do konačne izgradnje objekata, odnosno otpočinjanja delatnosti u koju se vrši ulaganje, a ako se ulaganje vrši po osnovu reinvestiranja dobiti - za sve vreme trajanja ugovora, odnosno odluke.

Član 15.

Preduzeće sa ulogom stranog lica vrši plaćanje u poslovanju sa inostranstvom slobodno, u skladu sa saveznim zakonom.

Preduzeće sa ulogom stranog lica može devize koje unese kao osnivački ulog ili ostvari u poslovanju sa inostranstvom držati na deviznom računu kod ovlašćene banke i njima slobodno raspolagati u skladu sa ugovorom o ulaganju ili ugovorom, odnosno odlukom o osnivanju.

Član 16.

Transfer sredstava stranom licu u inostranstvo, po izmirenju svih dospelih obaveza u Jugoslaviji, u skladu sa zakonom, slobodan je po osnovu: 1) povraćaja uloga, repatrijacije udela u neto-
imovinu preduzeća po prestanku rada ili prodaje, saglasno ugovoru, odnosno osnivačkom aktu; 2) dobiti, saglasno ugovoru, odnosno osnivačkom aktu.

V. UGOVORI I DRUGI AKTI O STRANIM ULAGANJIMA**Član 17.**

Ulaganje stranih lica uređuje se ugovorom o ulaganju ili ugovorom o osnivanju, koji se zaključuje u pismenom obliku, odnosno odlukom o osnivanju ako preduzeće osniva jedno strano lice.

Ugovor o ulaganju i ugovor o osnivanju koji nije zaključen u pismenoj formi, odnosno odluka o osnivanju koja nije sačinjena u pismenoj formi ništavi su.

Član 18.

Ugovor o ulaganju i ugovor o osnivanju mogu se zaključiti, a odluka o osnivanju doneti na određeno ili neodređeno vreme.

Član 19.

Ugovor o ulaganju sadrži odredbe o:

- 1) ugovornim stranama;
- 2) označenje preduzeća u koje se ulaže i koje vodi poslove za račun ugovornih strana;
- 3) ciljevima, odnosno poslu i delatnosti koji su predmet ugovora;
- 4) vrsti i visini uloga i drugim obavezama ugovornih strana u pogledu finansiranja zajedničkog poslovanja;
- 5) upravljanju poslovanjem;

- 6) načinu raspoređivanja dobiti i pokrivanja gubitka;
- 7) odgovornosti ugovornih strana iz zajedničkog poslovanja;
- 8) trajanju ugovora o ulaganju;
- 9) načinu vraćanja uloga;
- 10) uslovima i načinu raskida ugovora;
- 11) rešavanju sporova;
- 12) druge odredbe o kojima se sporazumeju ulagači.

Član 20.

Ugovor, odnosno odluka o osnivanju preduzeća sadrži odredbe o:

- 1) firmi i sedištu preduzeća;
- 2) imenu, odnosno firmi i adresi, odnosno sedištu osnivača;
- 3) delatnosti preduzeća;
- 4) osnivačkom ulogu;
- 5) pravima, obavezama i odgovornostima osnivača prema preduzeću i preduzeća prema osnivaču;
- 6) uslovima i načinu raspoređivanja dobiti i snošenju rizika;
- 7) zastupniku preduzeća;
- 8) zaštiti životne sredine;
- 9) trajanju ugovora, odnosno odluke o osnivanju.

Ugovor, odnosno odluka o osnivanju, zavisno od oblika preduzeća koji se osniva, sadrži i druge odredbe u skladu sa saveznim zakonom kojim se uređuje pravni položaj preduzeća, kao i druge odredbe o kojima se sporazumevaju osnivači.

Va. KONCESIJE STRANIM LICIMA

Član 20a.

Strano lice može dobiti koncesiju u trajanju do 30 godina.

U rok trajanja koncesije ne uračunava se vreme koje je neophodno za obavljanje pripremnih radnji na određenom objektu.

Član 20b.

Stranom licu može se odobriti da izgradi, upravlja i transferiše (B.O.T. - Build, Operate and Transfer) određeni objekat, postrojenje ili pogon ili objekte infrastrukture i komunikacija, pod uslovima utvrđenim tim odobrenjem, u trajanju do 30 godina.

Istekom ugovorenog roka i ugovorenih uslova, objekat, postrojenje ili pogon iz stava 1. ovog člana postaje državna svojina.

Član 20v.

Koncesiju daje nadležni državni organ na osnovu zakona.

Član 20g.

Za davanje koncesije raspisuje se javna licitacija.

Uz prijavu za učešće na licitaciji, pored podataka utvrđenih za učešće na licitaciji, podnose se i podaci o vremenu korišćenja, uslovima i načinu korišćenja, naknadi za korišćenje prirodnog bogatstva ili dobra u opštoj upotrebi, uslovima predaje prirodnog bogatstva, dobra u opštoj upotrebi odnosno objekta po završetku korišćenja, podaci o bonitetu stranog lica, kao i podaci o drugim uslovima u pogledu prava i obaveza ugovornih strana.

Savezna vlada propisuje način sprovođenja javne licitacije za davanje koncesije.

Član 20d.

Koncesija se daje pod uslovom da se korišćenjem prirodnog bogatstva ili dobra u opštoj upotrebi, odnosno obavljanjem delatnosti obezbeđuje održavanje tehničko-tehnološkog jedinstva sistema, njegovo efikasno funkcionisanje, racionalno upravljanje i da se ne ugrožava životna sredina.

Član 20d.

O koncesiji se zaključuje ugovor.

Ugovor o koncesiji sadrži odredbe o:

- 1) ugovornim stranama;
- 2) predmetu koncesije;
- 3) vremenu trajanja pripremnih radnji;
- 4) vremenu trajanja koncesije;
- 5) načinu i rokovima obezbeđivanja sredstava za finansiranje;
- 6) uslovima korišćenja;
- 7) naknadi za korišćenje;
- 8) pravima i obavezama u pogledu preduzimanja mera obezbeđivanja opšte sigurnosti i zaštite životne sredine;
- 9) uslovima raskida ugovora;
- 10) načinu rešavanja sporova;
- 11) druge odredbe o kojima se sporazumno dogovore ugovorne strane. Ugovor o koncesiji zaključuje vlasnik, odnosno nosilac prava raspolaganja imovinom u skladu sa zakonom.

Član 20e.

Koncesija se može preneti delimično ili u celini na drugo strano lice, uz saglasnost davaoca koncesije.

Ugovor o prenosu koncesije iz stava 1. ovog člana zaključen bez saglasnosti davaoca koncesije je ništav.

Član 20ž.

Po dobijanju koncesije koncesionar osniva preduzeće za obavljanje delatnosti koja je predmet koncesije u skladu sa saveznim zakonom kojim se uređuje pravni položaj preduzeća.

VI. ODOBRAVANJE, PRIJAVLJIVANJE I REGISTRACIJA STRANIH ULAGANJA I KONCESIJA

Član 21.

Strano lice je dužno da pribavi odobrenje saveznog organa nadležnog za ekonomske odnose sa inostranstvom za učešće u osnivanju preduzeća u oblastima, odnosno delatnostima iz člana 7. ovog zakona i za ulaganje u preduzeće, odnosno povećanje uloga u preduzeću u tim oblastima, odnosno delatnostima.

U postupku odobravanja savezni organ iz stava 1. ovog člana naročito ceni kvalitet, vrstu i obim stranog ulaganja.

Član 22.

Ugovor o ulaganju ili ugovor, odnosno odluka o osnivanju, kao i statusne promene preduzeća, ugovor o koncesiji i ugovor o kupovini akcija, prijavljuju se saveznom organu nadležnom za ekonomske odnose sa inostranstvom.

Ugovarači su dužni da autentičan tekst ugovora o ulaganju, ugovora o koncesiji, ugovora o kupovini akcija, ili ugovora, odnosno odluke o osnivanju na srpskom jeziku, kao i njihove izmene i dopune prijave saveznom organu nadležnom za ekonomske odnose sa inostranstvom u roku od 30 dana od dana njegovog potpisivanja, odnosno donošenja.

Ako strano lice ulaže sredstva u društveno preduzeće, to preduzeće dužno je da uz prijavu iz stava 2. ovog člana dostavi i izveštaj ovlašćenog procenjivača o proceni vrednosti uloga i proceni vrednosti društvenog kapitala u skladu sa saveznim zakonom.

Savezni organ nadležan za ekonomske odnose sa inostranstvom utvrđuje postojanje uzajamnosti i ceni usklađenost ugovora o ulaganju, ugovora o koncesiji, ugovora o kupovini akcija ili ugovora, odnosno odluke o osnivanju sa ovim zakonom i drugim saveznim zakonima i o tome donosi rešenje.

Ako savezni organ nadležan za ekonomske odnose sa inostranstvom utvrdi da ugovor o ulaganju ili ugovor, odnosno odluka o osnivanju, ugovor o koncesiji ili ugovor o kupovini akcija nije u skladu s ovim zakonom i drugim saveznim zakonima, doneće rešenje kojim se odbija njihova

registracija.

Pre kupovine akcija strano lice podnosi saveznom organu nadležnom za ekonomske odnose sa inostranstvom pismenu izjavu o nameri kupovine akcija sa naznakom vrste i vrednosti akcija i uslova plaćanja, radi registracije tog ulaganja u skladu sa st. 4. do 8. ovog člana.

Savezni organ nadležan za ekonomske odnose sa inostranstvom dužan je da rešenje iz stava 4. ovog člana donese u roku od 30 dana od dana prijema ugovora, odnosno odluke.

Ako rešenje ne bude doneo u ovom roku smatraće se da su ispunjeni uslovi iz stava 4. ovog člana.

Protiv rešenja iz stava 4. ovog člana, može se izjaviti žalba Saveznoj vladi u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Protiv konačnog rešenja iz stava 7. ovog člana ne može se voditi upravni spor.

Član 25.

Izmene i dopune (reinvestiranje dobiti, dodatno ulaganje stranog lica, otkup akcija, prenos stranog uloga s jednog na drugo lice i dr) i prestanak važenja ugovora o ulaganju, ili ugovora, odnosno odluke o osnivanju prijavljuje se u skladu s postupkom i rokovima iz člana 22. ovog zakona.

Član 26.

Ugovori o ulaganju ili ugovori, odnosno odluke o osnivanju, ugovori o koncesiji i ugovori o kupovini akcija vode se u posebnom registru kod saveznog organa nadležnog za ekonomske odnose sa inostranstvom.

U registar se upisuju: datum zaključenja ugovora o ulaganju, odnosno osnivanju, odnosno datum donošenja odluke o osnivanju, imena domaćih i stranih lica, imena ovlašćenih lica, ulozi domaćih i stranih lica, firma i sedište preduzeća koje se osniva, delatnost preduzeća, trajanje i mogućnost prenosa inostranog uloga.

U registar se upisuju podaci iz ugovora o koncesiji, a naročito ugovorne strane, datum zaključenja ugovora, predmet koncesije, vreme trajanja pripremnih radnji, vreme trajanja koncesije i naknada za korišćenje.

Član 27.

Preduzeće koje proizvodi predmete naoružanja i vojne opreme ne može pregovarati o zaključivanju ugovora o ulaganju pre nego što dobije odobrenje saveznog organa nadležnog za odbranu.

Pre dobijanja odobrenja iz stava 1. ovog člana, preduzeće ne može stranom licu davati bilo kakve podatke o proizvodnji predmeta naoružanja i vojne opreme, niti dopustiti snimanje objekata.

Član 28.

Ugovor o ulaganju ili ugovor, odnosno odluka o osnivanju, ugovor o koncesiji i ugovor o kupovini akcija koje savezni organ nadležan za ekonomske odnose sa inostranstvom nije odobrio, odnosno registrovao ništavi su.

Član 29.

Preduzeće koje se osniva sredstvima stranog lica može se upisati u registar kod nadležnog suda kada dobije odobrenje, odnosno rešenje o upisu u registar saveznog organa nadležnog za ekonomske odnose sa inostranstvom.

Odredba stava 1. ovog člana odnosi se i na ulaganje stranog lica u preduzeće u smislu člana 21. ovog zakona.